

Arbejde i Fabriker og uden for disse. „Da man i England indførte Maskiner ved Bomuldsfabrikationen, kunde et Barn udføre samme Arbejde som en voksen, og Fabrikkerne søgte da den billigste Arbejdskraft. Børn fra Fattighusene blev lejet, næsten solgt til Fabrikerne og de levede her et Slaveliv med uforholdsmæssig Arbejdstid og mere Arbejde, end de havde Kræfter til; hurtig blev de erstattet med andre, naar de døde. Samfundet blev dog opskræmt derved, og Lovgivningsmagten gennemførte da en Fabrikslov til Værn for Børnene.

Arbejderne begyndte at organisere sig, og baade de og Børnene fandt Forsvarere ogsaa i de øverste Samfundsklasser, hvad der helt igennem har været en Lykke for Arbejderbevægelsen i England.

Andre Lande fulgte efter og gav Beskyttelseslove for Børnene. Fabrikslovgivningen hos os staar dog meget langt nede. I hele den civiliserede Verden — Rusland medregnet — har kun Italien fastsat en lavere Aldersgrænse for Børns Anvendelse i Fabriker. Under 10 Aar maa de ikke anvendes hos os. Men spørger vi, hvorledes Forholdene stiller sig under den Lovgivning, vi har, saa har Danmarks Lærerforening gennem dens Undersøgelser — et meget fortjenstfuldt Arbejde — givet os Oplysninger derom*. Paa Landet gaar Arbejdernes Børn ud som Tjenestdreng, — i Byerne som Bydreng m. m. og i København foruden paa Fabrikerne ved forskellige andre Erhverv, hvoraf Mælkedrengene tæller et ikke ringe Antal. For Pigerne Vedkommende er det tilsvarende, Husgerning. Ingen af disse Erhverv rammes af Fabrikslovgivningen, og her ser vi derfor Aldersgrænsen gaa ned under 10 Aar, ja endog under 8. Tilmed har mange af disse Børn en altfor lang Arbejdstid, faar for lidt Søvn, hvad atter indvirker paa Skoleforholdene, saa de her sættes ude af Stand til at kunne modtage Undervisningen. Mange har end ikke en Søndag fri, men Aaret rundt gaar den ene Dag som den anden uden Forskel paa Hellig og Sagn.

At Børn saaledes bliver taget i Brug gør dem til Trælle af Arbejdet, og det er langt fra heldigt.

Talcen kendte en Arbejderfamilie med 3 Sønner paa 15, 12 og 11 Aar, — Faderen kunde forleden Vinter intet Arbejde opnaa, skønt han var rede til at tage hvad som helst. Derimod var der Efterspørgsel efter hans tre Drenges Arbejdskraft, hvoraf dog de to skulde have haft Lov til at passe deres Skole, men Familien maatte leve af disse Børns Arbejde. Saadanne Forhold, hvor den voksne, arbejdsdygtige Mand, der kun ønsker Arbejde, maa gaa ledig, mens hans Børn maa skaffe Opholdet til hele Familien, er dog bagvendte.

Den socialdemokratiske Rigsdagsfraktion indbragte i Fjor et Lovforslag til en anden Ordning af Børns erhvervsmæssige Arbejde. Aldersgrænsen blev sat op til 12

* Da Pladsen kun tillader et sammentrængt Referat af Pastor Ostfeldts Foredrag, henviser vi til denne Redegørelse, der for nogle faa Øre kan faas i Boghandelen.

Aar og Forslaget indeholdt flere meget fornuftige Bestemmelser. Det er at haabe, naar Lovgivningsmagten atter beskæftiger sig med disse Forhold og vedtager Forslag derom, at dette da ikke maa afvige alt for meget fra Socialdemokratiets oprindelige Forslag.“

A. J.

Vi er ganske enige med Pastor Ostfeldt. Medens voksne Mænd og Kvinder ikke ad Lovgivningens Vej bør forhindres fra at bruge deres Arbejdskraft i den Udstrækning, som de selv anse for nødvendig, bør dog Børnene beskyttes. Vanskeligheden ligger i, at et simpelt Forbud let vil medføre, at Børnene blive daarligere klædte og faa mindre god Mad. At en saadan Lov, som den paatænkte, overhovedet kan tiltrænges, beror jo ogsaa paa Forældrenes mangelfulde Indsigt — eller Fattigdom.

Sædelighedssagen.

Overalt i den civiliserede Verden vækker Prostitutions-Spørgsmaalet — saaledes som det af Mændene er sat i System med Skændselens Mærke paa Kvinden og Frikendelse for Manden — alle alvorlige Kvinders dybeste Harme og Protest. Og haard vil Kampen blive, før Kvinderne, bistaaet af de bedste blandt Mændene, faar denne Skamplet fjernet af vore saa højt priste „civiliserede“ Samfund.

Paa en Kongres i Bryssel i September blev — i Følge Korrespondance til et norsk Blad — Resultatet dette, at ingen af Parterne formaaede at rokke hinandens Overbevisning i Henseende til Midler mod Prostitutionen, og at der ikke var Udsigt til noget „Kompromis“. Brevskriveren antyder, at der „burde været Mulighed for et saadant med det Parti, der i Modsætning til de hjemlige vil, at Bestræbelserne først og fremmest maa rettes mod Sygdommenes Hovedkvarter (!!) d. e. de prostituerede Kvinder.“

„Nylænde“, som meddeler dette, tilføjer: „hm! — Vi synes dog, at Brevskriveren maatte kunne set Udsigten paa andre Veje.“

I Modsætning til denne Kongres „Resultat“ lyder Beretningerne lysere fra en anden Sædelighedskongres, og saa afholdt i September. Den var ikke officiel, det var Føderationens Konference i Genf, men her var ikke Tale eller Ønske om noget som helst Kompromis.

De store Principper blev holdt frem som aldrig før: Frihedens, Retfærdighedens, Barmhjertighedens. „Aldrig“ — siger en Dame, som deltog i Kongressen, „har vi, saa længe Føderationen har bestaaet, oplevet en lignende. Det blev en umaadelig og uventet Sejr efter alle de daarlige Tegn i de sidste Aar. Ved Konferencen om Aftenen i Reformationshallen var det store Lokale aldeles overfyldt. Mrs. Butler, som trods sit meget svage Helbred var til Stede, var Genstand for begejstrede, stor-

mende Ovationer. Hun var dybt greben. Flere betydelige Mænd var til Stede, og Kvinderne — de talte som aldrig før, og deres Taler modtoges med en Sympati og Begejstring, som ikke kan beskrives.

Magasin du Nord.

Dampvæveri,
Gardin- og Møbelstof-Fabrik.

Hver Onsdag sælges Rester af alle Varesorter samt afskaarne mindre Maal af Partivarer under almindelig Pris.

Alt er mærket med Maal og Pris.

Ved disse billige Onsdags-Salg er altid Lejlighed til fordelagtige Indkøb, saavel af Fabrikvarer med Vævefejl som andre kurrante Manufakturvarer.

Odder Broderihandel.

Stort Udvalg af alt til Broderifaget henhørende.

Lærerinder ved Højskoler og andre Haandgerningsskoler erholde 10 % Rabat.

Paategning udføres hurtigt og billigt paa alle Stoffer.

Hurtig Ekspedition.

Helga Videbæk, Odder.

Dansk Kvindesamf. Fæstekomtor,
Nørregade 33, St., Telefon 17679.

søger dygtige Kokke-, Stue- og Barnejomfruer til November og December til høj Løn

William Rasmussen,
Schwanenflügels

Efterfølger,
Vimmelskaftet 30.

Magasinets December-Udsalg
af sorte og kulørte

Kjolestoffer til

1 Kr. pr. Al.

finder Sted paa

Mandag.

Stofferne have kostet fra 1 Kr. 35 Øre til 2 Kr. 25 Øre pr. Al. og egner sig fortrinlig til

Julegaver.

Udsalget finder kun
Sted denne ene Dag og
kun pr. Kontant.

Prøver til Provinserne.

Næste Salg i denne Art i April.

Vridemaskiner.

Eget og dansk Fabrikat,
fuldstændig Garanti.

Gl. Maskiner repareres.

Pengekasser

fra Kr. 2,75.

Nørrevoldgade 21.

Ved Frederiksborggade.

Sendes overalt! — For i videste Udstrækning at gøre mine forskellige Cigaretsorter bekendte, udsender jeg et stort Antal

Cigaret

Prøveæsker
à 1 Kr.

Indhold: 100 Stkr. i 14 Sorter.

Til Provinserne Kr. 1,16.

Sverig-Norge Kr. 1,30.

Betaling kan indsendes i Frimærker.

Axel Kjeldsen, Export til Rusland
Import fra

Telefon 3441. Skindergade 49, 1. Sal. Ved Gl. Torv.

Skiftende Tider.*)

Naar man er paa den nedadgaende Side af de 50, undres man og glæder sig over den banebrydende Ihærdighed, der ytrer sig hos de unge. Man undres over, at Kvinder har tilegnet sig den mandlige Skarphed og Slagfærdighed, der fremgaar af Fru Dagmar Hjorths og Fru Nina Bangs Dialektik om Tyngdepunktet af Ordet: *Kvinde-sag* (Tilskueren Juli-Heftet 1899) og man ser med glad Overraskelse, at naar den kvindelige Hjerne har faaet den behørig Udvikling, kan den tumle Problemerne med lige saa stor Færdighed og Behændighed som den mandlige; at der altsaa hverken findes en naturlig Indisposition hos Kvinden hertil eller behøves Generations Udvikling af den kvindelige Hjerne. Tvertimod — den viser sig straks slagfærdig.

*) Indsendt først i September 1899.

Vi undres over den Fremtidsudsigt, der aabner sig for vore Øjne, den, som Bellamy alt viste os i sin Bog om Aaret 2001, som siden har mødt os i mange Omskrivninger, og som nu sidst træder os i Møde i den Fremtids Stat, som Fru Nina Bang skizzer for os, hvor Fælles-Køkkener og Fælles-Vuggestuer løser Kvinden fra de Pligtbaand, der binde hende til Hjemmet, saa hun kan søge sit Erhverv udad, hvad enten hun hører til Arbejdsklassen, Middelstanden eller videre op. At disse kunstigere Institutioner skulde kunne træde i Stedet for den nuværende Tingenes Orden, tvivler jeg ikke et Øjeblik om. Dog vil der sikkert deraf opstaa Mangler, som maaske engang, naar Pendulet har naaet sit Højdepunkt, vil tvinge det tilbage i den modsatte Retning, thi al Fremadskriden foregaar vel nok i Zigzag?

Jeg kommer til at tænke paa, hvorledes jeg under et Besøg paa Landet iagttog en Kyllingeflok — kunstigt udrugede — som søgte at bøde paa

de manglende, moderlige Vinger ved at trykke sig sammen i en Krog saa nær hinanden som muligt, naar ublidt Vejrligt bragte dem til at søge Beskyttelse. Der var her ikke Tale om den muntre Udveksling af „Pip“, som naar Hønen lærer dem Nytteværdien af de forskellige Fødemidler, der enten bydes dem, eller som de finde paa deres Vej; heller ikke var de belærte af den moderlige Erfaring om de Fjender, der lurede paa dem. Tause og mekanisk spadserede de omkring inden for deres Gitter, ubevidst om det, der manglede dem. Saa hændte det en Dag, at et Hjørne af dette Gitter sprang fra Rammen, og ca. 50 af Kyllingeflokken listede sig ud og spredte sig i Græsset uden for. Da de intet havde lært om Faren ved i deres Alder at maatte undvære Beskyttelse, blev ingen underrettet om deres udsatte Stilling, thi intet jamrende Pip hidkaldte Hjælpen. Tyst gik de omkring og søgte deres Føde; de saa paa Katten med tillidsfulde, intet-anende Øjne, og lidt efter lidt

forsvandt de alle halvtreds aldeles sporløst.

Jeg tillod mig at sige til Ejerinden af denne Flok, at dér kunde hun sé, at man ikke uden Fare kan omgaa de lovbestemte Forordninger, som Vorherre eller Naturen eller hvad man vil kalde den styrende Haand, der har sat Verdens-Mekanismen i Gang med en saa vidunderlig Omsigt, har sat som Grænser for Jordens Beboere — at dér kunde hun sé, der var Fare ved at omgaa de lovbestemte Forordninger!

Om nu en lignende Fare eller Mangel vil vise sig, naar Samfundets kunstige Udragnings- eller Første-Tilsynsapparat sættes i Gang, vil Tiden vise. Der er sikkert en Hjertets Udvikling, som den kommende Tingenes Tilstand vil gaa ud over.

Men denne Hjertets Udvikling kan ogsaa være generende.

Til min Forundring har jeg læst et nyt Slagord herfor, nemlig Ordet: „Klæbrighed“. Det var benyttet af en særlig anerkendt Pen i „Politiken“,